

З НАГОДИ 60-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМІСІЇ ПРИ МКС

Термінологічна комісія при Міжнародному комітеті славістів первісно була створена двома підкомісіями (лінгвістичною і літературознавчою), які з 1963 р. тісно співпрацювали з Термінологічною підкомісією слов'янської ономастики у складі Ономастичної комісії. У період 1963-1998 рр. вона мала назву Комісія з лінгвістичної термінології, її ще називали Міжнародна термінологічна комісія (лінгвістична) (МТКЛ). У 2008 р. її було перейменовано на Комісію з термінознавства (СлавТерм), а з 2013 р. – на Термінологічну комісію при Міжнародному комітеті славістів (ТК МКС).

Діяльність Термінологічної комісії при МКС за 60 років існування (рішення про створення Комісії було прийняте в жовтні 1955 р. на нараді в Белграді) видалася спорадичною, оскільки з 1998 по 2008 рр. вона фактично не працювала, а з 1979 р. не видала жодної колективної праці. Лише за ініціативи С. Гайди в 2008 р. Комісія відновила свою роботу. Якщо в період 2008-2013 рр. у складі Комісії працювало 14 чоловік з 6-ти країн (Росії, України, Білорусі, Польщі, Болгарії, Фінляндії), то з 2013 р. її склад значно збільшився й наразі нараховує 38 членів із 10 країн (України, Білорусі, Польщі, Росії, Хорватії, Чехії, Словенії, Македонії, Сербії, Словаччини).

Вагомим здобутком колективної роботи Комісії був *Slovník slovanské lingvistické terminologie = Словарь славянской лингвистической терминологии = Dictionary of Slavonic Linguistic Terminology* (vĕd. red. = научн. ред. = scient. ed. A. Jedlička, Praha, 1977-1979), створений зусиллями фахівців різних країн (за ініціативою Л. Андрейчина та головування спочатку Д.Д. Благого, потім О.В. Ісаченка, Ян Горещького – очільників власне Комісії з лінгвістичної термінології), що започаткувало новий дослідницький напрям – слов'янську перекладну термінографію. Результатом діяльності Термінологічної підкомісії слов'янської ономастики, яка працювала у складі Ономастичної комісії стали праці *Grundsystem und Terminologie der slawischen Onomastik* (J. Svoboda, V. Šmilauer, L. Olivova-Nezbedová, Praha, 1973), *Основен систем и терминологија на словенската ономастика = Основная система и терминология славянской ономастики = Grundsystem und Terminologie der slawischen Onomastik* (Скоп'є, 1983).

У 2009 р. виходить 1-ий номер теоретичного журналу з проблем термінознавства і термінологістики *Славянское терминоведение* (ред. В.А. Татаринев, Москва) – результат діяльності Комісії з термінознавства ("СлавТерм") за головування В.А. Татаринова.

Сьогодні Термінологічна Комісія при МКС успішно завершила роботу над написанням колективної монографії *Слов'янське термінознавство кінця ХХ – початку ХХІ століть* (гол. ред. В. Іващенко). Це одна з перших, написаних різними слов'янськими мовами, оглядова праця, що дає цілісну картину розвитку сучасного славистичного термінознавства (автори: R. Kocourek, I. Bozděchová – Česká republika; W. Zmarzer, Ju. Lukszyn, E. Wolnicz-Pawłowska, M. Górnicz, A. Sztuk – Polska; В. Іващенко, І. Кочан, В. Дубічинський – Україна; В. Лейчик, З. Комарова, Ю. Марчук, С. Шелов, С. Гринев, Е.І. Голованова – Росія; Р. Левушкина, В. Јовановић – Србија; М. Mihaljević, L. Hudeček, K. Lewis, M. Bratanić, A. Ostroški Anić, I. Brač – Republika Hrvatska; А. Зубов, В. Шчэрбін, К. Любецкая – Беларусь; Ја. Levická – Slovenská republika; M. Žagar Karer, T. Fajfar, M. Jemec Tomazin – Slovenija; А. Aukšoriūtė, P. Zemlevičiūtė – Lietuva; Е Цисун – КНР).

Формат концептографічного дослідження, яке планувалося задля інвентаризації та систематизації фундаментальних теоретичних праць із термінознавства, загальнонаукових і галузевих словників, підручників, навчальних посібників, періодики, журналів, збірників, присвячених термінологічним проблемам, та створення на цій основі слов'янської термінознавчої і термінографічної баз даних, став першим кроком для укладання бібліографічного покажчика *Слов'янське термінознавство і термінографія (1990-2017)*, над яким сьогодні працюють члени Комісії.

Польська делегація у складі ТК МКС за ініціативи в 2016 р. польського координатора Комісії Е. Вольніч-Павловської та участі С. Гайди, В. Змарзер, Ю. Люкшина, М. Малаховіч, А. Козловської, М. Гурніча спромоглася зреалізувати проект *Polska praktyka terminograficzna. Tradycyjne słowniki specjalistyczne (1980-2016)* (red. M. Łukasik, Słupsk, 2017).

Над концептуальними засадами створення слов'янської термінографічної бази даних за робочою назвою *Višejezične mrežne terminološke baze kao podloga za izradu baze Slavenska terminografija* у складі ТК МКС сьогодні працює хорватська делегація – Л. Худечек, К. Льюїс, М. Міхалевіч.

Комісія активізувала діяльність у напрямі проведення щорічних Міжнародних наукових конференцій (*Українська термінологія і сучасність* – Київ, 2015; *Словенська термінологія данас* – Белград, 2016; *Terminologia słowiańska: dziś i jutro* – Warszawa, 2017), які й надалі передбачають регулярні зустрічі й тісну співпрацю термінознавців різних країн задля консолідації досліджень у слов'янському термінознавчому, термінографічному й термінологічному просторах (традиційному, електронному та віртуальному).

Вагомим здобутком діяльності ТК МКС стало розроблення впродовж 2014-2016 рр. її сайта (<http://term-in.net>) та ініціювання в 2016 р. першого електронного

видання різними слов'янськими мовами – *Вісника Термінологічної комісії при МКС*, присвяченого 60-річчю створення Комісії (гол. ред. В. Іващенко). Видання покликане: знайомити науковців із діяльністю ТК МКС; орієнтувати на сучасні дослідницькі напрями розвитку теоретичного й прикладного термінознавства, його методологічні засади в умовах інформаційного суспільства; показувати здобутки в галузі стандартизації з урахуванням соціального запиту на терміни й мовне регулювання термінологією в різних слов'янських країнах; висвітлювати передовий педагогічний досвід у навчанні термінології, дидактичні засади сучасного термінознавства у слов'янськомовному ареалі; сприяти плідним дискусіям із дотриманням наукової етики в діалозі світоглядів і мовних культур різних етносів; консолідувати зусилля термінологів слов'янського світу в прагненні співпрацювати з термінологічними організаціями неслов'янських країн.

Перший випуск *Вісника Термінологічної комісії при МКС* присвячено загальним питанням теорії терміна, її складникам (В. Змарзер, Ю. Люкшин), віднаходженню оптимального визначення самого поняття "термін" (С. Шелов), окресленню здобутків і шляхів подальшого розвитку сучасного термінознавства (К. Авербух), проблемам стандартизації термінології в Польщі (Е. Вольніч-Павловська, М. Гурніч), досягненням і перспективам розвитку східнослов'янської тлумачної лінгвістичної термінографії (В. Щербін), основним підходам до автоматичного перекладу терміносполучень (А. Зубов), питанням багатозначності терміна в сучасній сербській термінології (В. Йованович).

Рубрика *Наукова хроніка* знайомить із діяльністю ТК МКС, спрямованою на організацію та проведення конференцій *Словенська термінологія данас* (11-13. Маја 2016. Године, Београд) і *Terminologia słowiańska: dziś i jutro* (25-26 маја 2017 г., Warszawa).

Сподіваємося, що новостворене електронне видання знайде свого читача й відповідатиме таким вимогам до наукової комунікації у веб-форматі як мобільність, доступність, інноваційність, які власне й визначають запити сучасного інформаційно-комунікаційного суспільства.

Голова ТК МКС
Вікторія ІВАЩЕНКО
(Київ, Україна)